

SZZ ZURs305 Teorie médií: okruhy témat

Pedagogové zodpovědní za tuto SZZ:

- doc. Mgr. Jakub Macek, Ph.D.
- Mgr. Lenka Waschková Císařová, Ph.D.

Předmět státní závěrečné zkoušky **ZURs305 Teorie médií** prověřuje teoretické znalosti nabyté v průběhu studia a reflektuje tak především obsah těchto povinných předmětů:

- ZUR402 Kritické teorie masových médií: masová kultura, média a společnost,
- ZUR432 Sociální teorie nových médií,
- ZUR433 Teorie žurnalistiky, nebo předmětů ZURn4104 Český mediální systém v mezinárodní komparativní perspektivě a ZURn4107 Politická ekonomie médií, kterými byl předmět ZUR433 Teorie žurnalistiky nahrazen.

Co tato státní zkouška ověřuje?

Cílem zkoušky je ověřit jednak Vaši **znalost literatury zadané coby povinné ke zkoušce v předmětech ZUR402, ZUR432 a ZUR433 v semestru, kdy jste kurz absolvovali**, a jednak Vaši schopnost argumentovaně a s využitím oné literatury se vyjádřit k tematicky ohraničenému, ale obecnějšímu problému. (Pozor! V případě, že jste předmět ZUR402 Kritické teorie masových médií absolvovali v JS 2018 a dříve, pak jako povinné texty chápejte texty označené v sylabu značkami „•“ a „*“.)

Okruhy témat k oblasti pokryté primárně předmětem ZUR402 Kritické teorie masových médií:

1. Masová a populární kultura: základní definiční rámce
2. Kritická teorie, její kořeny a historie a základní principy a východiska
3. Masová kultura jako produkt kulturního průmyslu (Frankfurtská škola)
4. Kritika médií ve věku technické reprodukovatelnosti uměleckého díla (Benjamin)
5. Masová média, veřejná sféra a její krize (Habermas)
6. Mediální a technologický determinismus a jeho kritika (McLuhan)
7. Masová média, ideologie a hegemonie

Okruh otázek k oblasti pokryté primárně předmětem ZUR432 Sociální teorie nových médií:

8. Jakými způsoby je ve společenských vědách konceptualizováno uživatelství (user / usage, mediální publika / audiences) mediálních technologií a jak je vztaženo k problematice každodennosti?
9. Jakým způsobem se s nástupem síťových digitálních médií proměňuje vztah mezi členy mediálních publik a producenty mediálních sdělení?
10. Jakým způsobem se s nástupem síťových digitálních médií proměňuje vztah členů mediálních publik k textuálnosti a k mediálním obsahům?
11. Jakým způsobem se nástup síťových digitálních médií spojený s fragmentací mediálního pole a polarizací mediálních publik promítá do proměny veřejné sféry?
12. Jakým způsobem se nástup síťových digitálních médií promítá do proměny politického jednání jejich uživatelů a do proměny politické komunikace?

13. Jakým způsobem se domestikace nových médií promítá do časového a prostorového uspořádání každodenního života jejich uživatelů?
14. Jakým způsobem se nástup nových médií promítá do utváření a reprodukce sociálních a komunitních vazeb?
15. Jakou roli ve smyslu rizik a příležitostí sehrávají online média v životech dospívajících uživatelů a proč?
16. Jakým způsobem se nástup nových médií promítá do strukturální proměny pozdně moderní společnosti (tj. proměny spojené s koncepty informační společnosti, digital divide, nerovností apod.)?

Okruhy témat k oblasti pokryté primárně předmětem ZUR433 Teorie žurnalistiky:

17. Funkce a role médií a žurnalistiky ve společnosti
18. Veřejný zájem v žurnalistice
19. Společenská (normativní) teorie tisku, sociální teorie žurnalistiky
20. Svoboda a odpovědnost médií
21. Moc médií
22. Mediální systémy a typy žurnalistiky ve světě a v ČR
23. Specifika fungování mediální organizace
24. Proměny práce žurnalistů
25. Technologické a ekonomické změny, jejich důsledky pro instituci tisku a normativní vztahy žurnalistiky a společnosti

Varování:

- *Častou chybou je, že studenti při zkoušce odpovídají na něco jiného, než nač se ptá otázka (což jim následně snižuje hodnocení). Typicky v odpovědi na otázku ohledně každodennosti mluví o politice nebo o rizicích.*
- *Obvyklým pochybením rovněž je snaha „říct od všeho aspoň něco“ a místo konzistentnějšího výkladu nachrlit nesouvislé teze. I to snižuje hodnocení.*
- *Někteří věc pojmu jako volnou jízdu a zvesela a bez odkazu k literatuře či bez argumentaci sahají k naivním a generalizujícím spekulacím.*

Doporučení:

- *Za každou otázkou / okruhem stojí typicky jeden nebo více konceptů. Modelově tedy „veřejná sféra“, „fragmentace“, „každodennost“ nebo „informační společnost“. Odrazte se od těchto primárních termínů (měli byste je umět s odkazem na literaturu definovat), svůj výklad stočte kolem nich a v literatuře si ke každé otázce najdete více.*
- *Rozdělení okruhů podle jednotlivých povinných předmětů je pouze orientační: je zjevné, že nemalá část otázek nachází odpověď v tom, co jste se naučili ve všech třech předmětech. Typicky se to týká témat jako jsou „mediální publika“ nebo „veřejná sféra“. Při vypracovávání odpovědi na otázky se tedy neomezujte jen na zdroje z jednoho konkrétního předmětu.*

Máte k zadání státnic otázky? Není Vám něco jasné? Neváhejte se obrátit na Jakuba Macka nebo Lenku Waschkovou Císařovou!